

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 1169)
udenrigsministerråd
(Offentligt)

URU, Alm. del - bilag 400 (Løbenr. 18898)
UPN, FT del - bilag FT 164 (Løbenr. 18899)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	8. maj 2001

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 10. maj 2001 – dagsordenspunkt rådsmøde (udenrigsministre) den 14.-15. maj 2001 – vedlægges Udenrigsministeriets supplerende aktuelle notat vedr. dagsordenspunkt 23 for rådsmødet.

SUPPLERENDE AKTUELT NOTAT			
Til:	Folketingets Europaudvalg	J.nr.:	N.1, 400.A.2-6-1-4
CC:		Bilag:	
Fra:	Udenrigsministeriet, N.1	Dato:	7. maj 2001
Emne:	Rådsmøde (udenrigsministre) den 14.-15. maj 2001 Dagsordenspunkt 23: Offentlig adgang til dokumenter fra Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen		

Revideret notat af tidligere fremsendt notat i forbindelse med rådsmøde (udenrigsministre) den 9. – 10. april 2001. Nye afsnit er markeret med fed.

1. Rådsmødet

På rådsmødet ventes den politiske enighed om den foreliggende kompromistekst bekræftet.

2. Baggrund

Det følger af artikel 255 i EF-traktaten, at alle unionsborgere og personer, der har bopæl i EU, har ret til aktindsigt i dokumenter fra Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen. Det følger endvidere, at Rådet skal fastsætte generelle principper for aktindsigt i disse dokumenter senest to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden, dvs. senest den 1. maj 2001.

Reglerne skal vedtages efter proceduren om fælles beslutningstagen i EF-traktatens artikel 251 mellem Rådet og Europa-Parlamentet efter forslag fra Kommissionen.

Kommissionen har på denne baggrund udarbejdet forslag til "Europa-Parlamentets og Rådets Forordning om aktindsigt i dokumenter fra Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen", KOM(2000) 30 endelig af 26. januar 2000.

I rådsregi er forslaget blevet drøftet både under portugisisk, fransk og svensk formandskab. Den 16. november 2000 vedtog Parlamentet sin betænkning om Kommissionens forslag (A5-0318/2000). Parlamentet besluttede imidlertid at udsætte vedtagelse af den lovgivende resolution med det formål at indlede forhandlinger med Rådet og Kommissionen inden afslutning af Parlamentets første læsning.

Den 25. april 2001 – efter intense forhandlinger under det svenske formandskab – blev der opnået enighed mellem de tre institutioner om en kompromistekst. Som led i den formelle procedure i medfør af artikel 251 i EF-traktaten vedtog Europa-Parlamentet på sin samling den 3. maj 2001 med stort flertal (388 for, 87 imod og 12 hverken for eller imod) kompromisteksten og den lovgivende resolution herom.

Herefter udestår alene Rådets formelle godkendelse af teksten.

3. Indhold

Den nu foreliggende kompromistekst adskiller sig på en række punkter fra det oprindelige kommissionsforslag. Kompromisteksten kan sammenfattes som følger:

- Reglernes udgangspunkt, rettighedshavere og definitioner

Forordningens udgangspunkt er, at alle dokumenter i institutionernes besiddelse, herunder også ESDP-dokumenter og dokumenter fra tredjemand, omfattes af reglerne og dermed i princippet vil være tilgængelige for offentligheden, jf. artikel 2, stk. 3. Kun i særlige undtagelsestilfælde, hvor et dokument indeholder oplysninger af en sådan beskaffenhed, at udlevering – efter foretagelse af en konkret vurdering af indholdet – skønnes at kun række særligt opregnede interesser, kan institutionerne afslå udlevering. Såfremt kun en del af et dokument er dækket af undtagelsesbestemmelserne, vil de resterende dele skulle udleveres.

Retten til aktindsigt gælder alle unionsborgere eller fysiske eller juridiske personer, der har bopæl eller hjemsted i en medlemsstat, jf. artikel 2, stk. 1. Institutionerne kan endvidere udlevere dokumenter til personer m.v., der ikke opfylder denne betingelse, jf. artikel 2, stk. 2.

Forordningen rummer en bred dokumentdefinition, jf. artikel 3, litra a.

- Undtagelser fra retten til aktindsigt

Reglerne indeholder en bestemmelse, artikel 4, hvori opregnes de interesser m.v., der kan begrunde, at et dokument helt eller delvis skal undtages fra aktindsigt.

Institutionerne skal afslå aktindsigt i dokumenter, hvis offentliggørelse ville underminere beskyttelsen af offentlighedens interesse med hensyn til (artikel 4, stk. 1, litra a):

- den offentlige sikkerhed
- forsvarspolitiske og militære spørgsmål
- internationale forbindelser
- Fællesskabets eller medlemsstaternes finansielle, monetære eller økonomiske interesser

Aktindsigt skal endvidere afslås, hvis offentliggørelse ville underminere beskyttelsen af privatlivets fred og enkeltpersoners integritet, navnlig som beskyttet af Fællesskabets lovgivning vedrørende beskyttelse af personoplysninger, jf. artikel 4, stk. 1, litra b.

Efter artikel 4, stk. 2 gælder, at institutionerne – medmindre der foreligger en mere tungtvejende offentlig interesse i offentliggørelse – skal afslå aktindsigt i et dokument, hvis offentliggørelse ville underminere beskyttelsen af:

- en fysisk eller juridisk persons økonomiske interesser, herunder intellektuel ejendomsret
- retssager og juridisk rådgivning
- formålet med inspektioner, undersøgelser og revisioner

Kommissionen og en række medlemslande ventes i forbindelse med vedtagelsen af forordningen at afgive en ensidig erklæring om, at de anser traktatkrænkelssager for at være omfattet af 2. pind.

Forordningen giver endvidere institutionerne mulighed for på nærmere betingelser at undtage visse interne arbejdsdokumenter, der relaterer sig til en sag, som den berørte institution endnu ikke har truffet beslutning om, hvis offentliggørelse i alvorlig grad ville underminere institutionens beslutningsproces, medmindre der foreligger en mere tungtvejende offentlig interesse i offentliggørelse, jf. artikel 4, stk. 3, 1. afsnit.

Adgang til et dokument, som indeholder synspunkter til internt brug som led i den berørte institutions overvejelser og foreløbige konsultationer, skal afslås – også efter der er blevet truffet beslutning – hvis offentliggørelse i alvorlig grad ville underminere institutionens beslutningsproces, medmindre der foreligger en mere tungtvejende offentlig interesse i offentliggørelse, jf. artikel 4, stk. 3, 2. afsnit.

For så vidt angår udlevering af dokumenter, som institutionen har modtaget fra tredjemand, skal institutionen rådføre sig med tredjemanden med henblik på at vurdere, om dokumentet skal undtages i medfør af artikel 4, stk. 1 eller 2, medmindre det er klart at dokumentet enten skal eller skal ikke udleveres, jf. artikel 4, stk. 4.

Principperne fra erklæring nr. 35 til Amsterdam-traktaten er skrevet ind i forordningen, således at en medlemsstat kan anmode institutionen om ikke at offentliggøre det af medlemsstaten til institutionen udleverede dokument uden medlemsstatens forudgående tilladelse, jf. artikel 4, stk. 5.

Det centrale princip om ret til delvis aktindsigt indskrives i forordningen, jf. artikel 4, stk. 6.

- Begæringer om aktindsigt

Kompromistekstens artikel 6 – 8 vedrører indholdet og behandlingen af begæringer om aktindsigt m.v.

Det nuværende system med to administrative behandlinger af begæringer (hhv. oprindelige og bekræftende begæringer) opretholdes.

En begæring om aktindsigt skal behandles hurtigt og afgøres senest en 15 dage efter registreringen – i helt særlige tilfælde kan fristen udvides med yderligere 15 dage.

Afslag skal begrundes, og ansøgeren får ret til at indgive bekræftende begæring, som skal behandles efter samme retningslinier som den oprindelige begæring. I tilfælde af fornyet afslag har ansøgere som hidtil adgang til ombudsmands- og/eller domstolsprøvelse.

- Registre

Alle dokumenter skal endvidere – med få undtagelser – figurere i institutionernes dokumentregistre, som offentligheden har adgang til.

- Følsomme dokumenter

Alle dokumenter er omfattet af retten til aktindsigt, herunder også klassificerede dokumenter. Begæringer om aktindsigt i såkaldt "følsomme" dokumenter må kun behandles af de personer, der har ret til at gøre sig bekendt med disse dokumenter, jf. artikel 9, stk. 2. Følsomme dokumenter er dokumenter fra institutionerne, deres agenturer, medlemsstater, ikke-medlemsstater eller internationale organisationer, der er klassificeret "Top Secret", "Secret" eller "Confidential" i overensstemmelse med den berørte institutions regler, som beskytter den Europæiske Unions eller én eller flere af dens medlemsstaters vitale interesser på områder dækket af artikel 4, stk. 1, litra a, navnlig den offentlige sikkerhed, forsvarspolitiske og militære spørgsmål, jf. artikel 9, stk. 1.

Følsomme dokumenter må kun registreres eller udleveres med ophavsmandens tilladelse, jf. artikel 9, stk. 3.

Herudover skal medlemsstaterne tage passende foranstaltninger for at sikre, at de – ved behandlingen af begæringer om aktindsigt i følsomme dokumenter – respekterer principperne i artikel 9 og i undtagelsesbestemmelsen i artikel 4.

- Reglernes anvendelse i medlemsstaterne

Når en medlemsstat modtager en begæring om aktindsigt i et dokument fra en institution, skal den – medmindre det er klart at dokumentet enten skal eller skal ikke udleveres – rådføre sig med den berørte institution med henblik på at træffe en beslutning, der ikke bringer opnåelsen af målene med forordningen i fare, jf. artikel 5.

4. Høring

Kommissionsforslaget blev d. 22. marts 2000 sendt i skriftlig høring hos Danske Dagblades Forening og Dansk Journalistforbund. Danske Dagblades Forening udtrykte i sit svar af 17. april 2001 vedrørende Kommissionens oprindelige forslag tilfredshed med den brede dokumentdefinition, men forholdt sig kritisk overfor den brede undtagelsesliste, tidsfristerne og bestemmelsen vedrørende reproduktion i

kommercielt øjemed. Dansk Journalistforbund tilsluttede sig i sit høringssvar af 26. april 2000 hovedformålet med forslaget og udtrykte tilfredshed med, at forslaget gav adgang til delvis aktindsigt. Dansk Journalistforbund udtrykte samtidig betænkelighed overfor dele af den foreslåede undtagelsesbestemmelse i artikel 4 og fandt at visse af sagsbehandlingsreglerne (især tidsfristerne) ikke i tilstrækkelig grad tog højde for journalisters særlige behov. **Høringssvarene er tilgået Folketingets Eu ropaudvalg.** Forslaget har endvidere været drøftet i specialudvalget vedrørende relationerne mellem EU's institutioner i foråret, i december 2000 og flere gange i de første måneder af 2001.

1. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget kræver ikke lovændring og skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

1. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke foretaget en vurdering af nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet forslaget retter sig mod EU-institutionernes behandling af anmodninger om aktindsigt.

6. Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har ultimo marts 2000 modtaget grundnotat om sagen samt aktuelle notater forud for rådsmøde (udenrigsministre) den 20. - 21. november 2000, rådsmøde (udenrigsministre) den 4. - 5. december 2000, rådsmøde (udenrigsministre) den 26. - 27. februar 2001, rådsmøde (udenrigsministre) den 19. - 20. marts 2001 og rådsmøde (udenrigsministre) den 9. - 10. april 2001. Folketingets Europaudvalg modtog den 25. april 2001 notat fra Udenrigsministeriet vedrørende status for forhandlingerne om aktindsigt i EU bilagt den foreliggende kompromistekst.

Folketingets Europaudvalg fik forud for rådsmøde (udenrigsministre) den 9. - 10. april 2001 på et møde d. 30. marts 2001 af udenrigsministeren forelagt sagen til forhandlingsoplæg.

N.1, d. 7. maj 2001